

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Tertia, Qva Continentvr Hermiae Sozomeni
Salaminij lib. 9. Euagrij Scholastici Epiphanensis lib. 6

Christopherson, John

[Köln], 1569

De educatione, & viuendi confuetudine Iuliani, & de eiusdem ad imperium
accessione. Capvt II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12718

bus, vt quisque volet, ita existimet.

*De educatione, & viuendi consuetudine Iuliani,
& de eiusdem ad imperium accessione.*

CAPVT II.

Mortuo verò Constantio, grauis persecutionis ter-
ror ecclesiæ iniectus est: atque partim tempus diutur-
num interiectum, quo eiusmodi periculorum fuerat
insueti, partim veterum cruciametorum recordatio, partim
imperatoris in religionem Christianam odium effecit, vt
Christiani acerbius in expectanda persecutione affligeren-
tur, quàm in eadem perferenda. Nam fertur Iulianum sta-
tim ab initio imperij sui, omni exuto pudore, adeò apertè
fidem in Christum denegasse, vt hostijs, dæmonum inuo-
cationibus, quas Gentiles ἀποτροφαίους, id est, propulsa-
trices malorū, vocant, & sanguine victimarū mactatarū la-
uacrū baptismatis, quo nos expiari solemus, delcuisse, ini-
tiationē ecclesiæ abieciisse, & ex eo tempore tempus ætatis
priuatim & publicè in animalium incisionibus, in victimis
& alijs nefandis ritibus peragendis, quos Gentilium mos
fert, contriuisse. Atque fama est quodam tēpore ei viscera
animalis inspectanti signum crucis in eisdē apparuisse co-
rona circum datum: & nōnullos, qui eius diuinationis erāt
participes, in metum coniectos esse, quippe qui inde con-
ijcerent religionem Christianam deinceps vires acqui-
situram, & doctrinam Christi perpetuò duraturam. Coronā
enim crucis signo circumiectam, tum victoriæ indiciū esse,
tum æternitatis: propterea quòd in rotundū ambitum du-
cta, omni ex parte initiū habet, & in se ipsa desinit. At prin-
cipem artis diuinandi imperatorem bono animo esse ius-
sisse: nam victimas mactatas res prosperas illi, & ex animi
sententia fluentes portendere, quippe cum notā religionis
Christianæ circumcludere, & in vnū coarctare viderentur,
ne latius propagetur, neue liberè, quo velit, peruadat, præ-
sertim cum circulo, velut termino quodam circūscribatur.
Nunciatū est mihi præterea, quòd cum fortè in adyta quæ-
dam celeberrima eaq; terribilia maximè, seu mysterij cuius-
dam obeundi, seu oraculi consulendi causa descendisset,

N v & spe-

SOZOMENI HISTOR.

& spectra, quæ machinationibus quibusdã vatũ, & magicis
 præstigiis apparere consueuerãt, ei ex improviso obiecta
 essent, præ terrore ac metu earum rerum, quæ agebantur,
 oblitus (nam ætate paulò prouectiore ad hæc disciplinam
 se transtulerat) cõsuetõ more, quo cum esset Christianus,
 & in grauibus periculis constitutus, vti solet, se ipsum sig-
 no Christi consignauit: quo factõ, spectra è vestigio euanu-
 erunt, & conatus vatis impeditus est. At princeps sacrorũ
 qui de hac re itidẽ hæreret, simul vt intellexit causam, cur
 demones fugissent, factum Iuliani scelus appellauit, ius-
 sitque, tum vt animo excelso esset ac virili, tũ vt postea ni-
 hil, quod ad Christianorum professionẽ spectaret, vel fa-
 ceret, vel cogitaret. Qua re confecta, eum denuo ad myste-
 ria peragenda deduxit. Itaq; Christianis ex studio impera-
 toris in his rebus posito, vt dolor non mediocris, ita metus
 longè grauissimus incussus est, & maximè omnium quod
 antea Christianus extitisset. Nam ex piis & religiosis par-
 tibus ortus, & ab ineunte ætate, vt ritus ecclesiæ postulat,
 initiatus, sanctas literas didicit, & in eisdẽ ab episcopis, &
 aliis viris ecclesiasticis educatus fuit. Siquidem pater ei, &
 Gallo etiam, fuit Constantius germanus frater Cõstantini
 imperatoris & Dalmatij: cuius filius eodẽ nomine appella-
 tus, qui Cæsar declaratõ fuerat, à militibus post mortẽ Cõ-
 stantini interfectus est. Quare Iulianus & Gallus patre or-
 bati, etiam cum Dalmatio in periculum necis inciderunt.
 Verũ Gallum morbus, quo fortè vexabatur, insidiis eri-
 puit, propterea, quod q̃ primũ morte naturali occasurum
 expectaretur. Iulianũ autẽ ætas tenera liberauit: quippẽ qui
 octauũ ætatis suæ annũ nondũ cõfecisset. Quibus ita præ-
 ter omnium opinionẽ cõseruatis dabatur mandatũ, vt æta-
 tem degeret in Macello: qui est locus planè regius, ad Ar-
 geum montem non longe à Cæsarea situs: in quo est mag-
 nificum palatium, balnea, horti, & fontes perennes. Ibi igit
 & cultu & educatione digna principibus dignati sunt: ibi
 disciplinis & exercitationib⁹ illi ætati accõmodatis instru-
 cti: ibi deniq; ab artis dicẽdi magistris, & à factarũ literarũ
 doctoribus ita instituti, vt in numerũ cleri ascriberetur, &
 libros ecclesiasticos ac diuinos populo perlegerent. Porro
 autẽ & moribus & factis euidentẽ pietatis significationem
 dederunt:

dederūt: quippe sacerdotes, & alios bonos viros religiōisq; Christianæ studiosos plurimi facere, tēpla frequētare, debito honore sepulchra martyrum colere visi sūt. Nā ferūt eos illo tempore valde laborasse, vt sepulchrum Maniæ martyris amplissimo templo circundarent, opusq; inter ipsos dispertiuisse: ac dum alter alterum sumptu & magnificētia superare contenderent, rem planè admirabilem accidisse, omninoq; incredibilem, nisi quòd multi, qui eandē ab iis, qui oculis illam aspexissent, se audiuisse memorarēt, ad nostram vsque ætatem in vita mansissent. Siquidem partē operis à Gallo susceptam pulchrè progressam esse, & ex animi processisse sententia: sed opus Iuliani partim corruisse, partim ex ipsis fundamentis è terra euulsū esse, partim non sustinuisse ad solū coagmentari, sed extemplò velut vi quadam ex aduerso vrgente & infrà trudente, inde repullum fuisse. Rem omnibus visam esse reuera prodigij similem: & à multis ex euentu solum iudicatam, nonnullos tamen ex ea coniecisse, eum non syncero ac sano animo erga religionem nostram affectum fuisse, sed quia imperator, qui tum regnabat, erat Christianus, simulatione quadā pietatem colere prę se tulisse. Dicunt præterea illū principio, congressu frequenti & colloquio vatum inductum, paternam prodidisse religionē. Nā aliquantò post, ira Cōstantij placata, cum Gallus in Asiam profectus, Ephesi, in qua vrbe magnam facultatum vim habuit, cōmoraretur, Iulianū Constantinopolim reuersum, in disciplinam magistrorum qui ibi fortè docebāt, se tradidisse. Ac cū ingenij bonitate præstaret, & doctrina facilè cresceret, nō in obscuro latuisset. Nā habitu hominis priuati incedēs, cū multis (vt fit in magna hominū frequentia, & in vrbe regia) in colloquiū venisset: & quoniā frater erat imperatoris, & ad res administrandas admodū idoneus videbāt, plerosq; oēs eū imperio potiturū arbitratos esse. Itaq; cū talis sermo de eo multis esset in ore, ei datū fuisse in mādatis, vt Nicomediæ ætatē ageret. Qua in vrbe Maxim⁹ Ephesi⁹ philosoph⁹ in eius cōsuetudinē fortè incidēs, illū & philosophiā docuit, & odiū religiōis Christianę in eius aīo inseuit, & tanq̄ vates illud, quod vulgò de eo ferebatur, verū esse affirmauit. Ille autē, quod multis solet accidere, cū metu rerū incōmodatū gra-

tuter

SOZOMENI HISTOR.

uiter affligerēt, in spē bonā per fraudē à Maximo inductus,
 eum charum habere cœpit. Quibus rebus imperatori nun-
 tiatis, timore percussus, cutem abrafit, & vitam monasticā
 simulauit, secretò tamen aduersam religionem amplexatus
 est. Vbi autem ætate robusta esse cœpit, paratiore animo cū
 ad has res inductus est, tum easdē executus. Artem, si quæ
 res futuras prædicere profiteretur, eā admirari, & eius cog-
 nitionem (quam quidem exercere, Christianis nefas est)
 necessariam ducere cœpit, de quæ ea periculum facere ani-
 mum induxit, atque ex eo tempore cum his, qui eiusmodi
 rerum periti erant, amicitiam iunxit. Qui cum hoc animo
 esset, Nicomedia in Asiam concessit. Et cum viris eius pro-
 fessionis ibi in congressum veniens, multò acriore studio
 in eas res accensus incubuit. Cum autem Gallus eius fra-
 ter, qui Cæsar fuerat creatus, & rebus nouis studere per iu-
 dices declaratus, interfectus esset, Constantius eum quoq;
 imperii cupiditate flagrare suspicatus, custodes ei appo-
 suit. Sed cum Eusebia, vxor Constantij, veniam pro eo pe-
 tiuisset, ille cum se purgasset Constantio, Athenas profe-
 ctus est, causa quidem simulata, vt prædicant, quòd ibi do-
 ctinæ scriptorum Gentilium operā nauare, & scholas fre-
 quentare vellet, sed reuera vt cum varibus illam urbē inco-
 lentibus de rebus suis communicaret. Quem inde reuoca-
 rum Constantius Cæsarem constituit. Atque sua ei sorore
 desponsa, in Galliam versus occidentem sitam misit. Nam
 Barbari, quos antè ad auxilium sibi contra Magnentiū fe-
 rendum mercede conduxerat, cum nullo vsui ad eam rem
 fuissent, Galliam populari cœperunt. Iulianus igitur, quo-
 niam adhuc erat adolescens, ducibus, qui ipsum comita-
 bantur, curam rerum agendarū imposuit. Qui cum tardius
 rem gerere viderentur, ille ipse iam Cæsar declaratus, quā-
 rum in ipso situm erat, belli administrationi providere, mi-
 litum animos ad pugnam alacriores efficere, vt periculis se
 audacter offerrent, hortari, & cuique eorum Barbarum in-
 terficiendi, certam mercedem proponere cœpit. Vndè gra-
 tus acceptusque militibus factus, segnitiam ducum Con-
 stantio significauit, vt primum verò alter dux missus est,
 congressus eum Barbaris, prosperè rem gessit. Qui cum le-
 gatos de fœderibus ad eum misissent, Constantiūq; pro se
 adduce-

adducerent literas, quibus in ditionem Romanorum accessit fuissent, is legatus, qui ea de re venerat, dedita opera dimittere cunctatus, magnum hostium numerum nec opinantem adortus, devicit. Dicitur præterea Constantium, quo eius vitæ pararet insidias, eum huic bello præfecisse. Verum mihi quidē haud sane istud videtur probabile. Nā in cuius situm erat potestate eum in initio minime Cæsare creare, quid causæ est, cur hoc fecerit, cur sororem ei in matrimonium collocarit, cur denique illi de segnitie ducum querenti auscultauerit, inque eorū locum, aliū industriū virum, quò bellum rectius administraretur, miserit, nisi eū charum habuisset? Verum quantum ipse coniectura assequor, Constantius quoniā in initio eum benevolentia cōplectebatur, idcirco Cæsarem designavit. At vbi contra suā voluntatem Augustus declaratus est, vel meru, quòd eum & fratrem, cum essent adolescentes, iniuriosè tractauerat, vel invidia, vt est verisimile, quòd parem honorē adeptus erat, impulsus, per Barbaros, qui ad fluuium Rhenum habitabant, insidias eius vitæ parandas curavit. Sed de his rebus aliter ab aliis commemoratum est.

Quòd Imperator renuntiatus Iulianus, Christianam religionem labefactari, & paganismum callidè inducere conatus est. CAP. III.

Vbi solus est imperio potitus, in Oriente Gentilium delubra aperire, & quæ eorum neglecta corruebant, reficere, quæ autem deturbata fuerant, denuò ædificare, quin etiam aras erigere mandavit, atque ad has res perficiendas multa tributa excogitavit. Vetera præterea & patria ciuitatum instituta, atq; sacrificia renouare, ipseque palam in loco publico idolis immolare, offerre illis libamenta, & eos, qui harum rerum studiosi erant, magno in honore habere cœpit. Horum autem sacrorum professoribus, sacerdotibus, interpretibus, & statuarum cultoribus pristinos honorum gradus reddere, rata facere ea, quæ veteres imperatores de his sancierant: decernere illis immunitatem ministeriorum, & rerum quoque aliarū, sicut antè habuerant: frumētū congiaria ædituis ablata restituere: iubere, vt à profanis esculentis se paros conseruent, & abstineant

neant